

8. 7. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdy se ještě jedná o dobrovolné plnění?

Ve svém nálezu ze dne 14. května 2019 sp. zn. I. ÚS 3520/18 se Ústavní soud vyjádřil ke vztahu využití opravných prostředků, dobrovolnosti plnění vymáhané povinnosti a snížení nákladů exekuce.

Stěžovatel byl v rámci exekučního řízení vyzván k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti - zaplacení jistiny ve výši 1 495 000 Kč, zálohy na snížené náklady exekuce ve výši 138 430 Kč a nákladů vedlejší účastnice (oprávněné) ve výši 27 044 Kč. Stěžovatel podal návrh na odklad exekuce a návrh na zastavení exekuce. Ve stanovené lhůtě však splnil i uloženou povinnost.

Návrhy na odklad exekuce i na její zastavení byly okresním soudem zamítnuty a k odvolání stěžovatele byla krajským soudem tato rozhodnutí potvrzena. Nato vydal soudní exekutor ústavní stížností napadený příkaz k úhradě nákladů exekuce, kterým stěžovateli přikázal uhradit náklady vedlejší účastnice vzniklé v souvislosti s vedením exekuce ve výši 8 894 Kč (výrok I) a náklady exekuce ve výši 268 681 Kč (výrok II). Soudní exekutor tak stěžovateli uložil povinnost hradit plnou výši nákladů exekuce, což odůvodnil tím, že s ohledem na návrhy na zastavení exekuce a na odklad exekuce nebylo možné přistoupit k vyznačení doložky provedení exekuce a k vyplacení deponovaných finančních prostředků. Vzhledem k tomu nebylo podle soudního exekutora možné dovodit, že při úhradě částky bylo hrazeno za účelem splnění dluhu. K námitkám stěžovatele okresní soud napadený příkaz potvrdil. Podle okresního soudu stěžovatel brojil proti provádění exekuce podanými návrhy na odklad exekuce a na zastavení exekuce, přičemž v řízení o těchto návrzích aktivně pokračoval i v odvolacích řízeních. Takovou situaci a kroky ze strany stěžovatele nelze podle okresního soudu považovat za splnění vymáhané povinnosti uložené exekučním příkazem. Stěžovatel podle jeho názoru složil u exekutora vymáhanou částku, aniž by tím dobrovolně plnil vymáhanou povinnost.

Příkaz k úhradě nákladů exekuce i potvrzující usnesení okresního soudu napadl stěžovatel ústavní stížností. Její podstatou je rozpor mezi výkladem ustanovení § 46 odst. 6 exekučního řádu v části směřující k podmínkám snížení nákladů exekuce. Stěžovatel je přesvědčen, že plnil, a má tedy nárok na snížení nákladů exekuce (§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 330/2001 Sb). Soudní exekutor a okresní soud naopak zastávají názor, že pokud stěžovatel podal návrhy na odklad exekuce a návrh na zastavení exekuce, nejedná se o dobrovolné plnění a oprávněné nemohlo být toto plnění postoupeno.

Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti a zrušil výroky usnesení okresního soudu a příkazu k úhradě nákladů exekuce vydaného soudním exekutorem, kterými bylo stěžovateli přikázáno uhradit náklady exekuce v plné výši. Ústavní soud dospěl k závěru, že těmito výroky bylo porušeno základní právo stěžovatele vlastnit majetek (čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a základní právo na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny).

Podle Ústavního soudu byl stěžovatel sankcionován za využití opravných prostředků daných zákonem. Výklad provedený soudem a soudním exekutorem tak nešetřil základní práva a svobody stěžovatele. **Pokud povinný v exekučním řízení k výzvě exekutora dobrovolně ve lhůtě splní vymáhanou povinnost, jsou splněny podmínky § 46 odst. 6 exekučního řádu k určení odměny exekutora ve snížené výši, přestože povinný podal návrh na odklad exekuce a návrh na zastavení exekuce. „Dobrovolnost“ plnění nelze zpochybňovat odkazem na podané opravné prostředky a „penalizovat“ tak povinného, který svou povinnost splnil.**

Úplné znění citovaného nálezu je k dispozici [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Limity přístupu k Ústavnímu soudu při ustanovení procesního opatrovníka](#)
- [Judikatura ÚS ve věci udělování státního občanství](#)
- [Nález Pl. ÚS 2/25: když Ústavní soud dokáže být skutečným ochráncem lidské důstojnosti](#)
- [Mobilizace ozbrojených sil v ČR a postavení odmítačů boje: právní analýza a návrhy legislativních úprav](#)
- [Zákaz změny k horšímu \(reformace in peius\) se neuplatní u nákladových výroků](#)
- [Make Důvodová zpráva great again](#)
- [Nález Ústavního soudu k privilegovanému postavení pohledávek státu v insolvenčním řízení](#)
- [Další „válka“ soudů - tentokrát o tarifní hodnotě ve věcech neoprávněných zásahů do osobnostních práv](#)
- [Pravý souběh funkcí - Ústavní soud vyjasnil otázku kogentních limitů smluvní volnosti](#)
- [Ústavní meze pokynu odvolacího soudu v otázce dokazování a skutkových zjištění](#)
- [Přezkum opatření obecné povahy správními soudy](#)